➢ **እነሱንም በሦስት ከፍለን ልናያቸው እንችላለን፡-**

1ኛ የመጀመሪያዎቹና በአፄ ፋሲል ዘመነ መንግሥት የነበሩት

ዜገ ዜገ የሚል አስተምሕሮ ነበራቸው መምህራቸው እውር ዘኢየሱስ ይባላል ዜገ ማለት ደኸየ፣ አጣ፣ ተቸገረ ማለት ሲሆን ሰው በሆነ ጊዜ የባሕርይ ክብሩን ከዐይን ቅጽበት በሚቀድም ፍጥነት አጣ ለቀቀ ወዲያው በቅብዓተ መንፈስ ቅዱስ ተቀበለ የባሕርይ ልጅ ሆነ ባዮች ናቸው፤ በእርግጥ አሁን አሁን እንደምናየው ዛሬም ይህ ክፉ ትምህርት ቀጥሏል ምክንያቱም ‹‹ቃል ሥጋን በመዋሐዱ ፈጣሪነቱን ሳይለቅ በሥጋ ርስት ፍጡር ደኀራዊ ሲሆን ጊዜ ሳይሻ ሕይወቱ መንፈስ ቅዱስን ተቀብሎ ከአብ ቢወለድ በቅብዓተ መንፈስ ቅዱስ ፈጣሪ አዋቂ ሐዲስ አምላክ ሆነ››(ወል.አብ ገጽ108) ብለው ስለጻፉ ነው።

እንዲህ ከሆነ ደግሞ ሚጠትንና ውላጤን በአንድ ጊዜ ያሳይብናል፤ ቃል በመጀመሪያ ገዥ ነበር ሲዋሐድ ተገዥ ሆነ ሲቀባ እንደገና የባሕርይ አምላክ ሆነ እሚለውሚጠት ይባላል፤ ሥጋ ግን ቀድሞ ተገዥ ነበር ተለውጦ ገዥ ሆነ የሚለው ውላጤ ይባላል። ሚጠትና ውላጤ ደግሞ በምሥጢረ ሥጋዌ ውስጥ የሌሉ አባቶቻችን ያላስተማሩን እንዲያውም ያወገዟቸው ትምህርቶች መሆናቸውን በምሥጢረ ተዋሕዶ ላይ ስላየን እዚህ ላይ መድገም አያስፈልገንም።

2ኛ. በአፄ ዮሐንስ ዘመን የነበሩት

መምህራቸው አካለ ክርስቶስ ይባላል እነዚህ ደግሞ ከመጀመሪያው ዜገ የሚለውን ትምህርት ይነቅፉታል፤ ‹‹እስመ ተዋሕዶ አእተታ ለምንታዌ የሚለውን የቄርሎስን ትምርት ከጠቀሱ በኋላ በተዋሕዶ ሁለትነት ጠፍቶ

እንድነት ቢገኝም ቃል ሥጋን አከበረ አይሉም የክብር መገኛው ቅብዓት መንፈስ ቅዱስ ነው ባዮች ናቸው። ማለትም አብ በመንፈስ ቅዱስ ቅብዓትነት አከበረው ይላሉ፤ሥጋም በተዋሕዶ ሳይሆን መንፈስ ቅዱስን ከአብ ተቀብሎ የባሕርይ አምላክ የባሕርይ ልጅ ሆነ ብለዋል (ወል.አብ ገጽ 166) እዚህ ላይ ሁለት ጽንፎች መኖራቸውን ከተለያዩ ጸሐፊዎች እንረዳለን፤

1ኛው የአለቃ ኪዳነ ወልድ ክፍሌ ሲሆን ተቀብዐ እንቀጹ ለቃል ነው ብለው ያምናሉ ስለዚህም ‹‹ቃል መንፈስ ቅዱስን በመቀባቱ መሲህ፣ በኩር፣ ነቢይ፣ ሐዋርያ በኩረ ምእመናን ሆነ›› ይላሉ (ኪ.ወ.ክ ገጽ 384 እና 780) ይሄን ክህደት ተመልከቱትማ አርዮስስ ከዚህ ሌላ ምን ብሏል? ወልድ ፍጡር ነው ያለው፤ እዚህም ላይ የምናየው እንደዚያው ነው ቃል በቅብዓት ክብርን ካገኘ ቅድመ ዓለም ክቡር መለኮት አልነበረም ማለት ነውና። እሱ ግን በቅዱስ ወንጌል ‹‹አባ ሰብሐኒ በሥብሐትየ ዘሀሉ ምስሌከ እምቅድመ ይትፈጠር ዓለም፤ አባት ሆይ ቅድመ ዓለም ካንተ ጋር በነበረኝ ክብር ግለጠኝ›› ዮሐ 17÷5ብሎ ስለራሱ በተናገረው ቃል ያሳፍራቸዋል።

2ኛ የነአቶ አለማየሁ ሞገስ ትምህርት ነው እሳቸውም ሥጋ ቅድመ ተዋሕዶ እንደተቀባ አድርገው የሚከተለውን ትምህርት አስተላልፈዋል ‹‹ከአብ ከመንፈስ ቅዱስ የተቀባ ሥጋ ቅድመ ተዋሕዶ በጥንታውያን ኦርቶዶክሳውያን አብያተ ክርስቲያናት ዘንድ ተቀባይነት አያጣም፣ አለው ይሉና የአለቃ ኪዳነ ወልድን ትምህርት በመንቀፍ መለኮትን ከጨመረ ግን ተቀባይነት የለውም›› ብለዋል። (አንድ እረኛ አንድ መንጋ ገጽ 27)

እንዲህ ካሉ ደግሞ ሌላ አዲስ ክህደት ብቅ ማለቱ አይቀርም ከተዋሕዶ በፊት ተቀብቶ ከበረ ከተባለ ጌታችን የነሣው ሥጋ

ከተዋሕዶ በፊት አልተከፈለም በማኅፀነ ማርያም አልተቀረፀምና እመቤታችንን ቀብቶ አምላክ አደረጋት እንደማለት ይሆናል። ይሄ ደግሞ የቤተ ክርስቲያናችን እምነት አይደለም። የለም ልብስን አጥቦ አንጽቶ እንዲለብሱት አክብሮ አንጽቶ ለበሰው ያሉ እንደሆነ እግዚአብሔር ግብርን እንጅ ባሕርይን ይጸየፋልን? ብለው ቢጠይቋቸው መልስ የላቸውም። አባቶቻችንም የበደለ ሥጋን ሳይነቅፍ እንደተወሐደው ለማስረዳት ‹‹ዘአልቦቱ ሥጋ መጽአ በሥጋ ቅዱስ ወኢያርስሖ አላፊድፋደ አንጽሖ፤ ሥጋ ያልነበረው አምላክ ከንጹሕ ሥጋ ተወለደ ነቅፎ አልተወውም ንጹሕ አድርጎ ፈጥሮ የባሕርይ አምላክ አደረገው እንጅ›› (ሃይ. አበ. ም.68÷44)ብለው ሳይጸየፍ ባሕርያችንን እንደነሣ ያስረዱናል። በዚያውም ላይ ከማኅፀነ ማርያም ከፍሎ አንጽቶ ተዋሐደው ቢሉ የሥጋ መፈጠር ይቀድማል የቃል መዋሐድ ወደ ኋላ ይዘገያል ማለታቸው ነውና ሕድረት ይሆንባቸዋል። እኛ ግን በተረዳ ነገር አባቶቻችን እንዳስተማሩን ነፍስና ሥጋ ሲዋሐዱ ሥጋ ይቀድማል ነፍስ ይከተላል እንዳይባል ሁሉ መለኮትና ትስብእትም ያለመቀዳደም እንደ ተዋሐዱ እናምናለን።

3ኛ. በአፄ ቴዎድሮስ ጊዜ የነበሩት በተዋሕዶና በቅብዓተ መንፈስ ቅዱስ የባሕርይ ክብርን አገኘ ባዮች ናቸው ማለትም ተዋሕዶ ያለ ቅብዓት፣ ቅብዓት ያለ ተዋሕዶ ክብር አያስገኝም ባዮች ናቸው።በተዋሕዶ ከበረ ማለታችሁ እውነታችሁ፤ ተዋሕዶን ከቅብዓተ መንፈስ ቅዱስ ጋር መቀላቀላችሁ ውሸታችሁ ነው። (ምንጭ ፍኖተ እግዚአብሔር በብፁዕ አቡነ ቶማስ፣ ሰሚያጡ ድምፆች በመምህር ሥሙር አላምረው ሁለቱም ያልታተመ)

Generated by CamScanner from intsig.com

ይህም በራሱ ሲታይ መንፈስ ቅዱስ ወልድ የተዋሐደውን ሥጋ አከበረ ሲባል በአካል ነው በጸጋ? የሚል ጥያቄ ያስነሣል በአካል ነው ካሉ መንፈስ ቅዱስ ሥጋን ተዋሐደ ያሰኝባቸዋል፡፡ በጸጋ ነው እንዳይሉ በጸጋማ ሐዋርያትንስ አከብሮ የለምን? በሐዋርያትና በክርስቶስ መካከል ልዩነቱ ምንድነው? ቢባሉ መልስ የላቸውም፡፡

ቅብዓት ወደ ኢትዮጵያ እንዴት መጣ?

በኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን ላይ የግራኝን ያክል ጉዳት ያደረሰ ጠላት ይኖራል ብየ አላስብም ምክንያቱም ሌሎቹ ቁሳዊ ነገሮችን አጥፍተውብናል እንጅ ሰው አላጠፉብንም ግራኝ አሕመድ ግን ሰው ነው ያጠፋብን፤ የግራኝን መነሣት ተከትሎ የሀገራችን ነገሥታት በሃይማኖት ከማይመስሏቸው የፖርቹጋል መንግሥት የጦር እርዳታ ጠይቀዋል በፖርቹጊዝ መንግሥት ድጋፍ ምንም እንኳን ጥያቄውን ያቀረቡት አጼ ልብነ ድንግል ቢሆኑም እሳቸው ከሞቱ ከሁለት ዓመት በኋላ ቢሆንም በአጼ ገላውዴዎስ ዘመነ መንግሥት ግራኝ ሰሜን ጎንደር ውስጥ ደንቀዝ ላይ በተደረገ ጦርነት ድል መነሣቱ አልቀረም፡፡ ይህን ተከትሎ ካቶሊካውያን ለዚህ ውለታችን በኢትዮጵያ ምድር ሃይማኖታችን ይሰበክልን ጳጳሱ ከእስክንድርያ መንበረ ማርቆስ ሳይሆን ከሮምያ መንበረ ጴጥሮስ ይምጣልን ብለዋል ንጉሡ አጼ ገላውዴዎስ ሊቃውንቱን ጠርተው ዝክረ ጳውሊ የተባሉ የደብረ ጽሙና ገዳም መነኩሳትን አፈ ጉባኤ አድርገው በተካሄደ ጉባኤ ከካቶሊካውያን ጋር ተከራክረው ሃይማኖታቸው ከሃይማኖታችን፣ አስተምህሯቸው ከትምህርታችን ሳይገጥም ቢቀር ለዚህ ተልእኮ የመጡ ሚስዮናውያንን ከሀገራችን ወጥተው እንዲሄዱ ፈርደውባቸዋል፡፡

ይህ በእንዲህ እንዳለ ከገላውዴዎስ በኋላ አምስተኛ ንጉሥ በሆኑት በአጼ ሱስንዮስ ጊዜ እንደገና አገረሸ እነ ጴጥሮስ ፖኤዝ ከሄዱ በኋላ እነ አልፎንሱ ሜንዴዝ መጥተው የሀገሪቱን ቋንቋ ግእዝን አጥንተው ስብከታቸውን ከቤተ መንግሥት ጀመሩ፤ ንጉሡ ካቶሊክን ብሄራዊ ሃይማኖት አድርገው ቢቀበሉ ሮም ለንጉሡ ሙሉ ትጥቅ እንደምታስታጥቃቸው እና የጦር ሰራዊት ድጋፍም እንደ ምታደርግላቸው ነገሯቸው በዚህ ምክንያት እንደ አባቶቻቸው እንደነ አጼ ገላውዴዎስ ጉባኤ ሳድርግ ሊቃውንቱን ላማክር ሳይሉ በአልፎንሱ ሜንዴዝ አጥማቂነት በ1632 ዓ/ም ንጉሡ ቤተ ሰቦቻቸውን ይዘው ተጠመቁ ካቶሊክ ብሔራዊ ሃይማት እንዲሆንም አዋጅ ነገሩ፡፡ ሀገራችን ኢትዮጵያ በቅዱስ ዲዮስቆሮስ በኩል ያወገዘችውን ጽሕሟን ተነጭታ በደሴት ተግዛ ለማእትነት የተቀበለችለትን ጉባኤ ከለባት ኬልቄዶንን እንድትቀበል ተገደደች፡፡

ይህን ተከትሎ ነው የኢትዮጵያ ሊቃውንትና ምእመናን ቁጣቸው ተቀስቅሶ በአንድ ቀን ወደ ስምንት ሽሕ የሚጠጉ ጎንደርና የጎጃም ምዕመናን በሰይፍ እስከ መታረድ ደርሰዋል፡፡ እነ ሮም አሳዳጆች ሳሉ ኢትዮጵያ ግን ክርስትናን ተቀብላ አጋንንትን በመስቀሉ ኃጢአትን በወንጌሉ ታሳድድ ነበር፡፡ ሌላው ገና የሐዋርያትን የሰማዕታትን ደም ሲያፈስ አባቶቻችን ግን ልባቸውን ለእግዚአብሔር ያፈሱ ነበር፡፡ አባ ጊዮርጊስ ዘጋስጫ ‹‹ወበሀገርነስ ኢትዮጵያ ኢያንሶሰዋ እግረ ሐዋርያት ወኢተገብራ መንክራተ እግዚአብሔር ዲቤሃ አላ አምነቶ በዜና ወተወክፈቶ በድምጽ፤ በሀገራችን በኢትዮጵያ የሐዋርያት እግሮች አልተመላለሱም ድንቃድንቅ ተዓምራቶችም በውስጧ አልተደረጉም ዜና ተዓምራቱን ድምጸ ስብከቱን ከሩቅ ሰምታ ተቀበለችው እንጅ›› ብለው እንደ ጢሮስ እንደ ሲዶና ያልደነዘዘች እንደ ቅፍርናሆም ለክርስቶስ ፍቅር

Generated by CamScanner from intsig.com

ያልዘገየች ሀገር መሆኗን በድርሳናቸው አስረድተዋል። (መጽ. ምሥ. ም. 5÷32) ሆኖም ሰይጣን እርፎ አይተኛም እና ያለ አንዳች ደም ማፍሰስ ነቅ ማይ መኑ ይከልእኒ ተጠምቆ›› ብላ ክርስትናን የተቀበለች ኢትዮጵያ ብዙ ደም ፈሰሰባት አንዳንዶችም ጫካው ይሻለናል እያሉ ከነሃይማኖታቸው ወደ ዋሻ ገቡ ለምሳሌ ቅድስት ወለተ ጴጥሮስን መውሰድ እንችላለን።

እንዲህ ሆኖ ሕዝቡ ባይቀበለው አጼውንም እግዚአብሔር ተቆጥቶ እንደበታቸው የማይታዘዛቸው ቢሆን ልጃቸው የያኔው አቤቶ ፋሲል ወደ ኢትዮጵያ ገዳማትና አድባራት ስለ አባታቸው እንዲጸልዩ ሃይማኖታቸውን እንደሚመልሱ ቃል ከመግባት ጋር ላኩባቸው ከታላቁ ገዳም ከማኅበረ ሥላሴ አባ አምደ ሥላሴ ደንቀዝ ላይ በነበረው ቤተ መንግሥታቸው ተገኝተው ባደረሱላቸው ጸሎት የንጉሡ እንደበት ተመልሷል። ወዲያው ንጉሡ ሃይማኖት ይመለስ ፋሲል ይንገሥ ብሎ በሰኔ 10 ቀን ዐዋጅ ነገረ።

ይህ በሆነ ማግሥት ከሀገር እንዲወጡ የተፈረደባቸው አልፎንሱ እና ተከታዮቹ ወጥተው ሲሄዱ አልፎንሱ ምጽዋ ላይ ታመምሁ ብሎ ተኝቶ ለሁለት መነኮሳት ተክለ ሃይማኖት እና ኤምስጣቴዎስ ለሚባሉት የቅብዓት እና የጸጋን ሃይማኖት አስተምሯቸው እንደ ሄደ ይነገራል (ምንጭ አባ ጎርጎርዮ የቤተ ክርስቲያን ታሪክ በኢትዮጵያ፣ ተክለ ጻድቅ መኩሪያ የኢትዮጵያ ታሪክ ከአጼ ልብነ ድንግል እስከ አጼ ቴዎድሮስ) ምን አልባት አስተማሪው ካቶሊካዊ ስለሆነ ይመስላል አንዳንዶቹ ቅብዓት የካቶሊክ አስተምህሮ ነው የሚሉት ። ምንጭ (ሐመር መጽሔት11ኛ ዓመት ቁጥር አንድ) ትምህርቱን የሰጠው ኢትዮጵያዊ ባይሆንም በኢትዮጵያ ምድር ስለተሰበከ ይሆናል።

እንግዲህ ከዚያ ተያይዞ ውስጥ ውስጡን እንደ ሰደድ እሳት ሲያያዝ የመጣወ የቅብዓት እና የጸጋ እምነት በሀገራችን ብዙ ጉባዔያት እንዲደረጉ እና ብዙ ጸሐፊዎችም እንዲጽፉ ምክንያት ሆኗል በአፄ ሱስንዮስ ዘመን ስመ ያልተጠቀሰ አንድ ጉባኤ መደረጉን ታሪክ ይመሰክራል፤ (ሥርግው ሐብለ ሥላሴ ዶ/ር የቤተ ክርስቲያን የአማርኛ መዝገበ ቃላት ገጽ 134 ቅጽ 6) አብዛኞቹ ጉባኤያት በጎንደር አካባቢ የተደረጉ ናቸው (ደንቀዝ ይባባ፣አሪንጎ፣ አዘዞ፣ ካይላ ሜዳ፣አምባ ጫራ፤ ደብረ ማርያም(ጣና ደሴት) ወዘተ ናቸው ያንጊዜ ሥልጣኔውም የነበረው እና ሊቃውንቱም የሚገኙት ነገሥታቱን መኳንንቱ ባሉበት አካባቢ ስለነበር ነው እንድየታወቀጉባኤ ግን ወሎ ውስጥ በምትገኘዋ ቦሩ ሜዳ (1878) ተደርጓል። ታዲያ በአብዛኛው ከነገረ መለኮታዊ ይዘቱ ይልቅ የፖለቲካ መሣሪያነቱ ያመዘነ ሆኖ ታይ ነበር። ቅብዓቶቸቹ ፈጥነው ወደ ቤተ መንግሥት ገብተው ሹማምንቱን ያሳምኑና ሌላውን በኃይል የሀሳባቸው ተገዥ ለማድረግ ይሞክሩ ነበር።

ሊቃውንቱም እርስ በእርሳቸው በተለይ አለቃ ለማ በትዝታቸው እንደ ገለጡት በጎንደር እና በሸዋ እርስ በእርሳቸው አይተማመኑም ነበር፤ ጳጳሳቱም አንዳንዶቹ ባለማወቅ የሀገሪቱን ቋንቋ የማያውቁ ስለነበር አንዳንዶቹም በፍርሀት ዝም ይሉ ነበር። ለዚህም አባ ክርስቶዶሉን ማንሳት እንችላለን፤ ሃይማኖትዎ ምንድነው? ተብለው ሲጠየቁ እንደ አባቶቼ ነው አሉ ቅብዓቶቹ ፈጠን አሉና የአባቶቻቸውማ ሃይማኖት ቅብዓት ነው ብለው ንጉሡን አሳምነው ንሴብሆ እያሉ በዝማሬ ወደ ጎንደር ከተማ ሲገቡ ተዋሕዶዎቹ አንገታቸውን ደፍተው እንደሄዱ አቡነ ጎርጎርዮስ መዝግበውታል። መምህርሥሙርም ተዋሕዶዎችን እጅግ ይጠሏቸው ስለነበረ

Generated by CamScanner from intsig.com

ጃዊ ተብሎ የሚጠራውን አረማዊ ጭፍራ አስታጥቀው ተዋሕዶዎችን በሰይፍ በጦር እንዳስጨረሷቸው ይናገራሉ። ጃዊ ቀደደ ሆድ ሆደመ ወሰለቦመ እስከ ሕንብርት ወበ እንተዝ ተሰምየ በሃምሳ ዓመት ግዘረት ተብሎ አርኬ እንደተደረሰም በመጨመር።

እንደ አቡነ ስምዖን ያሉ ደጋግ ሊቃነ ጳጳሳትም መስቀላቸውን እንደ ጨበጡ በጦር ተወግተው በዚህ ምክንያት ሞተዋል፤ አለቃ ለማ ግን አቡነ ሰላማን ጎንደር ላይ ያሉ ቅብዓቶች አሳደዋቸው ደብረ ዳሞ ገዳም ገብተው እንደነበረ እና አፄ ቴዎድሮስ በነገሡ ጊዜ ከደብረ ዳሞ ገዳም አስጠርተው እንዳመጧቸው ይናገራሉ በዚያው በገዳሙ ሳሉ ካሳ መሳፍንቱን ሁሉ ድል እያደረጉ ሲመጡ ገና ከመንገሣቸው በፊት ጳጳሱ አቡነ ሰላማ ‹‹ይህን ሰይፍ እንካ ለካሣ ይሁንህ ›› እያለ የእግዚአብሔር መላክሲሰጣቸው በራእይ ያዩ በዚህ የስደት ወቅት ነው።ማለዳ ጳጳሱ ከበዓታቸው አጠገብ ላለ መነኩስ ራእያቸውን ነግረውት ሲጨርሱ የደጃች ካሳ መልእክት ወደ እሳቸው ደረሰ እና አስጠርተው ወሰዷቸው ይላሉ። ደረስጌ ወስደው ዳግማዊ ቴዎድሮስ ንጉሠ ነገሥት ዘኢትዮጵያ ብለው አነገሷቸው።(ምንጭ ትዝታ ዘአለቃ ለማ)

አሁንም በቅርቡ ጳጳስ ከሮምቤተ ክርስቲያን ለማስመጣት እና ከኢትዮጵያ ኦርቶደክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ለመገንጠል አንዳንድ የቅብዓት እምነት ተከታዮች በፍትሕ ሚንስቴር ተፈቅዶ እንዲፀድቅላቸው እንቅስቃሴ ጀምረው እንደነበረ ይታወቃል፤ (ምንጭ አዲስ ዘመን ጋዜጣ ግንቦት 19/ 1994 ዕትም)

ታሪካዊ ዳራውን እንዲህ ከተመለከትን ዛሬም በሀገራችን የቅብዓት ቤተ ክርስቲያን የለም እንጅ የቅብዓት አማኞች ግን ሲኖሩ እንደሚችሉ አንዳንድ ፍንጮች ይታያሉ። በተለይ አሁን በቅርቡ በምስካበ ቅዱሳን ቆጋ ኪዳነ

ምሕረት አፀደ ኤዎስጣቴዎስ አንድነት ገዳም አሳታሚነት በመምህር ገብረ መድኅን እንዳለው አዘጋጅነት የታተመው ወልደ አብ የተሰኘ እርስ በእርሱ የተምታታ የክህደት መጽሐፍ አንድ ማሳያ ነው።በዐዋጅ ግን የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቅብዓት ቤተ ክርስቲያን የሚባል በሀገራችን የለም።

❖ *በቅብዓተ መንፈስ ቅዱስ ከበረ የሚሉ ሰዎችየሚያመጡት ነገረ መለኮታዊ ስህተት ምንድነው?*

በቅብዓተ መንፈስ ቅዱስ ከበረ ከተባለ ስህተቶቹ ብዙ ነው የሚሆኑት።

1ኛ. የምሥጢረ ሥላሴ ትምሕርታችንን ይንድብናል፦ በምሥጢረ ሥላሴ አብ ወልድ መንፈስ ቅዱስ በማክበር አንድ ናቸው ብለን ነበር ወደ ምሥጢረ ሥጋዌ ስንመጣ ግን ወልድ የለበሰውን ሥጋ አብ በመንፈስ ቅዱስ ቅብዓትነት አከበረለት ካልን አብ ከወልድ እንደሚበልጥ ያሳይብናል፤ ተቀባይ ከሰጭ እንደሚያንስ የታወቀ ነውና።

በእርግጥ እኛም ነሥዓ ተወክፈ ማለታችን አይቀርም ይህን ስንል ግን እመንገለ ሥጋሁ ብለናል እንጅ እመንገለ መለኮቱ ማለታችን አይደለም። በባሕርየ መለኮቱማ እንዳንል ቅዱስ ቄርሎስ ‹‹ኢይጽሕቅ ቅብዓተ በሕላዌሁ›› ድር 29 ብሏል፤ ከዲማ ሊቃውንት አንዱ የሆኑት የቂስ ገበዝ ኑርልኝ እንደሆነ በሚነገርለት ቅኔ እንደተገለጠው ‹‹ኢየኀስስ ለአብርሆ ቅብዓ ዘይት ፀሐይ ዘላዕለ ኵሉ፤ ከሁሉ በላይ ሆኖ የሚያበራው ፀሐይ ቅብዓ ዘይትን ኃይል አድርጎ ያበራ ዘንድ ዘይትን አይፈልግም ብለው በቅኔአቸው ሥልጣኑ የባሕርዩ እንጅ የተቀበለው እንዳልሆነ ያስረዳሉ።

እንዲህ ሆኖ ሳለ ሰዎቹ ግን እስመ ብሂለ ክርስቶስ ይመርሕ ኀበ አብ ቀባኢ ወኀበ ወልድ ተቀባኢ ወኀበ መንፈስ ቅዱስ ቅብዕ፤ ክርስቶስ የሚለው ስም የአብን ቀባኢነት የወልድን ተቀባኢነት የመንፈስ ቅዱስን ቅብዓትነት

Generated by CamScanner from intsig.com

ያሳያል›.ብሏል አፈ ወርቅ በማለት የት ላይ እንደተናገረው አድራሻ የሌለው ጥቅስ አስቀምጠዋል። (ወል.አብ ገጽ 180) እንዲህ ከሆነ አብ አከባሪ ወልድ ተከባሪ መንፈስ ቅዱስ ክብር መሆኑ ነው ማለት ነው። አብ ቀባዒ ወልድ ተቀባዒ ወመንፈስ ቅዱስ ቅብዕ የሚል በቤተ ክርስቲያናችን መጻሕፍት ተጽፎ አይገኝም።

እኛ ግን አባቶቻችን እንዳስተማሩን ‹‹ከመ፡ ነአምሮ ከመ ለሊሁ ተቀብዓ በሥርዓተ ትስብእት ወለሊሁ ውእቱ ዘይቀብእ ርእሶ በመንፈሱ፤ በሥጋ ሥርዓት ክብርን የተቀበለ እንደሆነ እንዲህ እናውቀዋለን ራሱን ያከበረም እርሱ እንደሆነ እናውቃለን›› ብሎ ለልየ እቄድስ ርእስየ፤ እኔ ራሴን አከብራለሁ››› ብሎ ወንጌላዊ ከተናገረው ቃል ጋር ተባብሮ ቅዱስ ቄርሎስ ይመሰክራል ዮሐ 17÷19፣ (ሃይ. አበ. ስምዓት ም. 124÷14) በሌላም አንቀጽ ቅዱስ ቄርሎስ ‹‹እስመ ክርስቶስ ኢተቀብዓ በእንተ መፍቅድ ዘቦቱ አላ ለሊሁ ቀባዒ ውእቱ ወዓርገ ኀበ ሥልጣነ መለኮት እንዘ ሰብእ ውእቱ ለሊሁ ወለሊሁ እግዚአብሔር አምላክ ተብህለ በእንቲአሁ፤ ክርስቶስ ክብር መሻት ኑሮበት አልከበረም እኮ እሱ ራሱ አከባሪ ነው እንጅሰው ቢሆንም በባሕርይ ክብሩ ከበረእሱ ራሱ እግዚአብሔር አምላክ ተባለ›› (ሃይ. አበ. 124÷34) ብሎ ነገሩን ግልጥ ያደርገዋል ይህን የመሳሰሉ ብዙ ምስክሮችን በማንሳት ለሊሁ ቀባኢ ወተቀባኢ ወለሊሁ ቅብእ እንላለን እንጅ በቅብዓተ መንፈስ ቅዱስ ከበረ አንልም።

<u>2ኛ. የሕልውና መገናዘብን ያፋልስብናል፡-</u>

አብ በልብነቱ ከዊን ልብነትን የራሱ ገንዘብ አድርጎ በወልድና በመንፈስ ቅዱስ በልብነት ሕልው ነው፤ ወልድም በቃልነቱ ከዊን ለራሱ ቃልነትን ገንዘብ

አድርጎ በአብበመንፈስ ቅዱስ በቃልነት ሕልው ነው፤ መንፈስ ቅዱስም ለራሱ ሕይወት(እስትንፋስ) ሆኖ በአብና በወልድ በሕይወትነት(በእስትንፋስነት) ሕልው ነው። በምሥጢረ ሥላሴ ይህ የማይቀየር ትምሕርተ ሃይማኖታችን ነው። እናም ቤተ ክርስቲያናችን ወልድ ዋሕድ በተዋሕዶ ከበረ ብላ ስታስተምረን አካላዊ ቃል በማኅፀነ ማርያም ባደረ ጊዜ በሕልውና ገንዘቦቹ የሆኑ ልብነት እና እስትንፋስነት ለሥጋም ገንዘብ ሆነውታል ብላ ነው።

በቅብዓተ መንፈስ ቅዱስ ከበረ ባዮች ግን የመንፈስ ቅዱስን ሕይወትነት በአብ ሰጭነት ተቀበለ ብለው ያስተምራሉ እንዲህ ከሆነ የአብን ልብነት በአብ ሰጭነት ከተቀበለ የአብን የመንፈስ ቅዱስን ሕይወትነት(እስትንፋስነት) በአብ ሰጭነት ከተቀበለ የአብን የመንፈስ ቅዱስን ሕይወትነት(እስትንፋስነት) በእብ ሰጭነት ከተቀበለ የአብን

ልብነት ምን ጊዜ ገንዘብ አደረገ ቢኗቸው መልስ የላቸውም። በዚያውም ላይ ቃል የአብን ልብነት የመንፈስ ቅዱስን እስትንፋስነት ገንዘብ በህልውና ይገናዘባቸዋል ስንል መቼም መች ሊነጣጠል በማይችል ሁኔታ መሆኑ ነው። አብ ታዲያ ቃል ከባሕርይ ሕይወቱ ከመንፈስ ቅዱስ ምንጊዜ ተለይቶ ነው አብ ቢሆን ከቃል የሚሰጠው? በህልውናው ያለ መንፈስ ቅዱስን ሳይለቅ ሰው ቢሆን ከቃል ጋር የተዋሐደ ሥጋ የባሕርይ አምላክነትን ገንዘብ አድርጓል እንጅ ለዚህም ምስክር የአባቶቻችንን ትምህርት እናንሣለን

‹‹መንፈስ ቅዱስ ፈጠረ ሎቱ መቅደሰ እምድንግል ወለሊሁ የአምር ከመ ሎቱ ውእቱ ሥጋሂ ወመንፈስ ቅዱስሂ ወይደሉ በእንቲአሁ ልደት ወተፈጥሮ ወቦቱ መንፈስ ቅዱስ፤ መንፈስ ቅዱስ ሥጋን ከድንግል ፈጠረለት ነገር ግን መንፈስ ቅዱስም ገንዘቡ እንደሆነ እሱ ያውቃል ተወለደ ተፈጠረ መባል ይገባዋል መንፈስ ቅዱስም ገንዘቡ ነው›› (ሃይ. አበ. ም. 124÷39) በማለት አባቶቻችን መንፈስ ቅዱስ በህልውና የማይለየው ገንዘቡ እንደሆነ ይናገራሉ።

እኛ ግን በተረዳ ነገር አባቶቻችን እንዳስተማሩን የቃል ገንዘብ ለሥጋ የሥጋ ገንዘብ ለቃል የሆነው በተዋሕዶ ነው ብለን እናስተምራለን፡፡ ‹‹እንቲአሁ ለቃል ኮነ ለሥጋ ወእንቲአሁ ለሥጋ ኮነ ለቃል የሥጋ ገንዘብ ለቃል የቃልም ገንዘብ ለሥጋ ሆነ ››. እንላለን፡፡

ማለትም የቃል የሆነው የባሕርይ አምላክነት ለሥጋ ተነገረለት የሥጋ የሆነው ሞት ረሀብ ስደት ለመለኮት ተነገረለት ማለታችን ነው፡፡ መቼም ሞተ ዘኢይመውት ብለን ስንናገር መለኮት በሥጋ ሞተ ማለታችን እንጅ ዘኢይመውት ብለን ለሥጋ እንደማንቀጥል የታወቀ ነው ምክንያቱም ዘኢይመውትነት ለሥጋ አይስማማምና፡፡ ለዚህም ነው ቅዱስ ቁርሎስ ‹‹ወአልቦ በውስተ ዝ ግብር ምክንያት ይትበሀል ከመ ውእቱ ነሥአ እምነ መንፈስ ቅዱስ ወፈድፋደሰ ሥርዓተ ትስብእቱ ይመርሀነ ኀበ ዝንቱ ጥዩቀ እስመ ውእቱ ኢነሥአ መንፈስ ቅዱስ በሕላዌሁ አላ ውእቱ ነሥአ ለነ በእንቲአነ ለእጓለ እመ ሕያው እስመ ዓዲሁ ርሑቅ እምኔነ መንፈስ ቅዱስ፤ እርሱ መንፈስ ቅዱስን ተቀበለ ይባል ዘንድ በዚህ ሥራ ውስጥ ምክንያት የለም ይልቁንም ሰው የመሆኑ ምሥጢር ይህን ፈጽሞ ያስረዳናል በባሕርዩ መንፈስ ቅዱስን ተቀበለ አይባልምና ለእኛ ለሰዎች ለመስጠት ገንዘብ አደረገ ይባላል እንጅ መንፈስ ቅዱስ ገና ከእኛ የራቀ ነበርና›› (ሃይ. አበ. ም. 79÷60) ሥጋ የባሕርይ አምላክነትን ያገኘ ከወልድ ዋሕድ ጋር በተዋሐደ ጊዜ ነው እንዲህ ስንል ግራ እንዳይገባችሁ የአብን ልብነት የመንፈስ ቅዱስን እስትንፋስነት ሥጋ በተዋሕዶተ ቃል አገኘ ማለታችን ነው፡፡

‹‹እስመ ሥጋስ ፍጡር ውእቱ ዘቦቱ ነፍስ ነባቢት ወለባዊት ወዳእሙ ረሰዮ ቃል ዘኢፍጡር አሀደ ምስሌሁ በአሀዱ አካል ወአሀዱ ህላዌ ወአሀዱ

ገጽ፤ ሥጋስ ነባቢት ለባዊት ነፍስ ያለችው ፍጡር ነው ያልተፈጠረ ቃል ከእርሱ ጋር አንድ አካል አንድ ገጽ አንድ ባሕርይ በመሆን ከእርሱ ጋር አንድ አደረገው እንጅ›› (ሃይ. አበ. ም. 124÷38) በማለት የሥጋ ፍጡርነት ሳይጠፋ ቃልን በመዋሐዱ የአብን ልብነት የመንፈስ ቅዱስ እስትንፋስነት በህልውና ገንዘብ አድርጎ የባሕርይ አምላክ ሆነ፡፡ የቤተ ክርስቲያናችን አስተምህሮ ከነዚህ ቅዱሳን አበው የተቀዳ ስለሆነ ነው በቅብዓተ መንፈስ ቅዱስ ከበረ ማለትን አጥብቀን የምንቃወመው፡፡ አባቶቻችን የነገሩን ይበቃናል፡፡

3ኛ. <u>ከፍጡራን እንዳንዱ ያደርግብናል፡-</u>

በቅብዓተ መንፈስ ቅዱስ ከብሮ የባሕርይ አምላክ መሆን አይቻልም እንደዚያማ ቢሆን ከእኛ መካከል በቅብዓተ መንፈስ ቅዱስ ያልከበረ ማን አለ፤ ነገር ግን የጸጋ እንጅ የባሕርይ አምላክነት ያገኘ ማንም የለም፡፡ ‹‹አንትሙሰ ቅብዓት ብከሙ እምነ መንፈስ ቅዱስ፤ እናንተስ በመንፈስ ቅዱስ ቅብዓትነት ከብራችኋል›› 1ኛ ዮሐ 2÷20 እንደተባለ፡፡ ለዚህ ነው ባለ ቅኔውም መንበረ ኪሩባዌ እመ በቅብዓት ወረሰ ፍሬ ክርሥኪ እጹብ ....እስመ ከማሁ ኩልነ ስቱፋነ ቅብዓት ሕዝብ፤ እስፍንቱ ያገምር መንበሩ ለአብ፤ ወእስፍንተ ይጸውር ኪሩብ፤ በዘባነ ኪሩቤል መቀመጥን (እዚህ ላይ መንበር የሚለው ባሕርያዊት ሥልጣንን ነው) ልጅሽ ክርስቶስ በቅብዓተ መንፈስ ቅዱስ ከወረሰ እኛም እንደዚሁ በቅብዓተ መንፈስ ቅዱስ ከብረናልና የአብ ባሕርያዊት ሥልጣኑ ስንቱን ትችላለች ኪሩብስ ስንቱን ይሸከማል›› ሲል ሃይማኖቱን በቅኔ ይገልጣል፡፡

Generated by CamScanner from intsig.com

4ኛ. አባቶቻችን በትምህርታቸው አውግዘውታል፡-

በቤተ ክርስቲያን ከእግዚአብሔር ያልሆነውን ሁሉ አውግዞ መለየት የተለመደ ተግባር ነው። ጥንት በዓለመ መላእክት የተደረገውን የመለያየት ታሪክ የመዘገበው ወንጌላዊ ዮሐንስ ‹‹ወጸብእዎ ለውእቱ አርዌ ሚካኤል ወመላእክቲሁ፤ ያን ዘንዶ ሚካኤልና ሰራዊቱ ተጣሉት›› ራእ 12፥7 ይላል፤ የማይመለስ ከሐዲን እንዲህ ፊት ነሥቶ ከቤተ እግዚአብሔር ማስወጣት እንዲህ የተጀመረ ሲሆን ወደ እኛም ስንመጣ በዓለም አብያተ ክርስቲያናት ከታወቀው ከኒቅያ ጉባኤ ጀምሮ ውጉዝ ከመ አርዮስ እየተባለ ውግዘት ይተላለፋል። አርዮስን ሲያወግዙት አባቶቻችን ‹‹አርዮስ ውጉዝ በሰማይ ወበምድር ››ተብሏል ከእርሱ በኋላ ግን ውግዘት በስሙ ሆነ። መናፍቃን በሕይወተ ሥጋ እያሉ ከሆነራሳቸው ቀርበው ተከራክረው ሲረቱ ይወገዛሉ። ከሞቱ በኋላ ከሆነ ደግሞ ትምሕርታቸው ታይቶ ይወገዛል። ለምሳሌ አርጌንስ በሕይወት እያለ አልተወገዘም ነበር ከሞተ በኋላ ነው እንጅ።

ይህንንም የቅብዓት አስተምሕሮ እንገሌን ይመስላለን ብለን ዘውግ ካላወጣንለት በስተቀር አባት ባናበጅለትም ትምሕርቱን ግን አባቶቻችን በትምሕርታቸው አውግዘውታል። ቅዱስ ቄርሎስ ‹‹እመቦ ዘይብሎ ለእሁዱ ኢየሱስ ክርስቶስ ይሴባሕ እምህበ መንፈስ ከመይግበር ኃይለ ነኪረ በረድኤቱ ወይነሥዕ ኃይለ ወምግባረ እምኔሁ በአውጽኦ መናፍስት ርኩሳን ወይፌጽም መንክራተ መለኮት ዘእንበለ እመሕያው ወኢይብል ከመ ዚአሁ ውእቱ መንፈስ ወለሊሁ ይገብር ኃይለ ዘመለኮት ውጉዘ ለይኩን፤ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በእርሱ አጋዥነት ኃይልን ያደርግ ዘንድ በመንፈስ ቅዱስ ከበረ የሚል ሰው ቢኖርርኩሳን አጋንንትን በማውጣትም ጊዜ ኃይልን ከመንፈስ ቅዱስ ይቀበላል

የሚል ሰው ቢኖር የመለኮትን ሥራ በእርሱ ያደርጋል የሚለው መንፈስ ቅዱስ የባሕርይ ሕይወቱ ነው የእምላክነትንም ሥራ ራሱ ይሠራል የማይለው ቢኖር የተወገዘ ይሁን›› (ሃይ. አበ. ም. 73) ሲል ቃለ ግዘት አስቀምጧል።

በቅብዓተ መንፈስ ቅዱስ ከበረ ባዮች ባሳተሙት መጽሐፍ ላይ ‹‹ይህ ፈጣሪነት ዐዋቂነት ግብሩ የሆነ ቃል ፍጡርነት ተወካፊነት ርስቱ ከሆነ ሥጋ ጋር ቢዋሐድ ፈጣሪነቱን ዕውቀቱን ሳይለቅ በሥጋ ርስት ፍጡር ደኃራዊ ተወካፊ ቢሆን ጊዜ ሳይሻ ሕይወቱ መንፈስ ቅዱስን ተቀብሎ ከአብ ቢወለድ በቅብዓተ መንፈስ ቅዱስ ፈጣሪ ወሐቢ ዐዋቂ ሐዲስ እምላክ ሆነ››ይላሉ። (ወል. አብ. ገጽ 160) ፈጣሪነቱን ዕውቀቱን ሳይለቅ በሥጋ ርስት በተዐቅቦ ፍጡር ደኃራዊ መባሉ እውነት፤ ነገር ግን ሕይወቱ መንፈስ ቅዱስን ተቀብሎ ከአብ ቢወለድ በቅብዓተ መንፈስ ቅዱስ ሐዲስ እምላክ ሆነ መባሉ ሁለት ውሸቶችን ይዟል

1ኛ ቅብዓ መንፈስ ቅዱስን ቢቀበል ከአብ ተወለደ መባሉ ነው። ይህን ለምን ውሸት እንላለን ቢሉ ጌታ ከእመቤታችን የነሣው ሥጋ የአብን አባትነት እና ልብነት የመንፈስ ቅዱስንም ሕይወትነት ያገኘበት ጊዜው አንድ ነው። በግብረ መንፈስ ቅዱስ ያለ ዘርዓ ብእሲ ደመ ድንግልና በማኅፀነ ማርያም ተከፍሎ ቃል ከሰማየ ሰማያት ወርዶ በተዋሕዶ አንድ አካል አንድ ባሕርይ ሲሆን ያንጊዜ ሥጋ የአብን ልብነት የመንፈስ ቅዱስን እስትንፋስነት ገንዘብ ያደረገው ያን ጊዜ ነው እንጅ ቅብዓት ቀድሞ ልጅነት ተከተለ የሚል አስተህሮ ቤተ ክርስቲያናችን በፍፁም የላትም።

የእኛ አካልና ባሕርይ ነው። በቅብዓት ምክንያት ልጅነትን የሚያገኝ ለማጭበርበሪያ እንዲሆን ይመስላል ጊዜ ሳይሻ የሚል ጨምረውበታል ቁም

Generated by CamScanner from intsig.com

በሥጋ ወንድሞችህ የተባሉት ከነገሥታቱ የዳዊት ልጆች እነ ሰሎሞን ከካህናት የአሮን ልጆች እነ አልዓዛር የተቀበሉት ቅብዓ ክህነት ቅብዓ መንግሥት ጊዜ የሚያስፈልገው መሾም መሻር ያለበት ቀባዒ የሚያስፈልገው የጸጋ ቅብዓት/ክብር ነው የእርሱ ግን እንዲህ አይደለም ቀባዒ ሳይሻ ቅቡዕ ሆኖ ዘመን ሳያስፈልገው ከማኅፀነ እግዝእትነ ማርያም ጀምሮ ንጉሠ ነገሥት ሊቀ ካህናት ሆኖ በባሕርይ ክብሩ ክብሮ የተወለደ ነው።

ለዚህም ነው ሊቁ በሃይማኖተ አበው ወለሊሁ ውእቱ ዘይፌኑ መንፈስ ቅዱስ ወይሁብ ለእለ ይደልዎሙ፡በዓቅም ወለሊሁስ ፍፁም ውእቱወንህነሂ ነሳእነ ኩልነ እምፍጻሜሁ፡በከመ ጽሑፍንህነስ ንብል በሰብዎ ውእቱስ ተቀብዓ በከመ ሥርዓት ወወረደ ላዕሌሁ መንፈስ ቅዱስ ከመ ይኩን ውስቴትነ ለነሂ ዓዲ፤ ሃብተ መንፈስ ቅዱስን መጥኖ መጥኖ የሚሰጥ እሱ ነው እሱ ክብር የማይሻ ፍጹም ነው እኛ ሁላችን እንደ ተጻፈ ከምላቱ ከፍጹም ጌትነቱ ክብርን ተቀብለናል እኛስ በማስተዋል በተዋሕዶ ሰው ሆነ እንላለን እኛም የባሕርይ ሕይወቱን በጸጋ እንቀበል ዘንድ መንፈስ ቅዱስ በእርሱ ይ ወረደ እንላለን። (ሃይ. አበ. ም. 121÷29) ሌላውም ሊቅ ‹‹እስመ ክርስቶስ ኢተቀብዓ በእንተ መፍቅድ ዘቦቱ አላ ለሊሁ ቀባዓ ውእቱ ወእርገ ኀበ ሥልጣነ መለኮት እንዘ ሰብእ ውዕቱ፤ ክርስቶስ ክብር መሻት ኖሮበት አልከበረም እርሱ ራሱ አክባሪ ነው እንጅ ሰው ቢሆንም በባሕርይ ክብሩ ከበረ›› ብሎ ቀባዒ እና ተቀባዒ እንደሌለ ተናገረ።

እንዲህ ከሆነ ስለምን ‹‹ቀብዓከ እግዚአብሔር አምላክከ›› ብሎ ተናገረ ያሉ እንደሆነ

1. በሥላሴ ዘንድ የስም የግብር የአካል ሦስትነት እንጅ የባሕርይ ሦስትነት የለምና የአንዲት ባሕርይን ግብር ለመግለጥ አንዱን ብቻ ጠርቶ የሚናገርበት ጊዜ በቅዱሳት መጻሕፍት ያለ ስለሆነ ነው። የአብን አካላዊ ግብር እና ስም ለወልድ ለመንፈስ ቅዱስ ሰጥቶ የወልድንም ለአብ እና ለመንፈስ ቅዱስ የመንፈስ ቅዱስንም ለአብ እና ለወልድ ሰጥቶ መናገር አይቻልም እንጅ መለኮታዊ ግብርንማ ብዙ ጊዜ እንደዚህ ባለ መንገድ ሲገልጠው እናገኛለን።

ቅዱስ ጴጥሮስ ‹‹ኃጢአታችሁ ይሠረይላችሁ ዘንድ በጌታ በኢየሱስ ክርስቶስ ስም ተጠመቁ›› ሥራ 2÷38 ሲል ጌታችን በቅዱስ ወንጌል ‹‹በአብ በወልድ በመንፈስ ቅዱስ ስም አጥምቋቸው ›› ማቴ 28÷20 ያለውን ረስቶ አይደለም ኃጢአትን ማስተሥረይ የአንዲት መለኮት ግብር ስለሆነ አንዱን አንሥቶ ተናገረ እንጅ ይልቁንም በዘመነ ሥጋዌ መግቢያ ላይ የነበረው አከራካሪ ጉዳይ የክርስቶስ የባሕርይ አምላክነት ስለነበረ ለይቶ ስመ ሥጋዌን ጠራ ይህም በመጀመሪያ ትርጉሙ ስንመለከተው እንዲህ ያለ ነው።

2. ቀብዓከ እግዚአብሔር አምላክከ ብሎ ባሕርያዊ ግብሩን በምንገልጥበት ስሙ ጠርቶታል እንጅ አብ አከበረህ ብሎ አልጠራውም ይህን ስል እግዚአብሔር የሚለው ስም የሦስቱም አካላት አንዲት መለኮታዊ ባሕርይን ግብሯን ለመግለጥ የምንጠቀምበት ስም ስለሆነ ነው ሊቁ ‹‹አንስ ሶበ እቤ እግዚአብሔር እብል በእንተ አብ ወወልድ ወመንፈስ ቅዱስ፤ እኔ እግዚአብሔር ብየ በተጣራሁ ጊዜ ስለ አብ ስለወልድ

ስለመንፈስ ቅዱስ መናገሬ ነው›› (ሃይ. አበ. ጎርጎርዮስ) ብሎ መናገሩ ስለዚህ ነው።

ታዲያ እንዲህ ከሆነ አብን ቀባዒ ለማድረግ ምን ምክንያት ሊኖረን ይችላል ምክንያቱም እግዚአብሔር የሚለው ስም የአብ ልዩ ስም አይደለምና ነው። ወልድም በዚህ ስም ይጠራበታል ሥራ 20÷28፤ ከዚህ የተነሣ የብሉይ ኪዳን መምህራን ‹‹በእንተዝ ቀብዓከ እግዚአብሔርናከ አምላክናከ፤ ስለዚህ እግዚአብሔርነትህ አምላክነትህ አከበረህ›› ብለው ንባቡን አትንተው ይተረጉማሉ። እንዲህማ ካልሆነ አምላክክ ስለሚል እርሱ አምላክ አይደለም ሌላ አምላክ አለው ሊያሰኝብን አይደለምን ይህም ከመናፍቃን ይቀላቅለናል መናፍቃን ቅዱስ ጳውሎስ ‹‹ የኢየሱስ ክርስቶስ አባትና አምላክ›› ያለውን ይዘው ከፍጡራን በላይ ከፈጣሪ በታች ሊያደርጉት ይሻሉና ነው።

ሌላ እንጨምር፦ ከዚህ የተሻለ ያስረዳልናል ብለው የሚጠቅሱት ‹‹እግዚአብሔርም የናዝሬቱን ኢየሱስን በኃይል በመንፈስ ቅዱስ ቀባው››ሥራ 10÷38 የሚለውን ነው። አሁንም እግዚአብሔር ብሏል እንጅ አብ እንዳላለ ልብ አድርጉልኝ፤ ለዚህ መልስ እንዲሰጠን ቅዱስ ቄርሎስን እንጥራ ትቤ ጥበብን ለአርዮሳውያን በተረጎመበት ድርሳኑ ‹‹ጥበብ እግዚአብሔር ፈጠረኝ አለች እንጅ አብ ፈጠረኝ አላለችም ጥበብ የተባለ ወልድ ስለ አባቱ በልዩ አካል ሲናገር ሲወድ አባቴ ብሎ ለይቶ ይጠራዋል እንጅ እንዲህ ብሎ አያውቅም እና›› (ሃይ.አበ ምዕ 76) በማለት ይህ በአንዲት መለኮታዊ ጥበብ የተከናወነ መሆኑን ያስረዳልናል:

፡ ይህም እንደዚያ ያለ ነው እግዚአብሔርነቱ ያከበረው መሆኑን የሚገልጥ ነው።

በሌላ አንቀጽ ላይ ይህን የተናገረው ቅዱስ ጴጥሮስ ‹‹እግዚአብሔር የናዝሬቱን ኢየሱስን ከሙታን መካከል ለይቶ አሥነሳው›› ሥራ 2÷32 በማለት ሞትን ረግጠ የተነሣውን ጌታ እንደ አልዓዛር እንደ ወልደ መበለት አስነሽ ይሻለታል፤ ጌታ ስለራሱ ሲናገር ‹‹አፍርሱት በሦስተኛው ቀን አሥነሳዋለሁ›› ዮሐ 2 ብሎ የተናገረውን ዘንግቶ ይመስላችኂል? እንደዚያ አይደለም እግዚአብሔርነቱ አሥነሳው ለማለት ነው እንጅ። በእርግጥ ይህን እግዚአብሔር ቀባው ስላለ ለአብ ሰጥተን የምንናገር ከሆነ እግዚአብሔር አብ አሥነሳው ማለት ይኖርብናል ማለት ነው። ይህንንም እግዚአብሔር አብ አሥነሳው ማለት ይኖርብናል ማለት ነው።

ይልቁንስ በመንፈስ በኃይል የሚሉት ቃላት ሲተረጎሙ የሚገባቸው ናቸው፤ በቅዱሳት መጻሕፍት በፍጡራን አእምሮ ተመራምረን ፍለጋውን ያጣነውን ነገር የመንፈስ ቅዱስ ሥራ ማለት የተለመደ ነገር ነው። የጽንሱን ነገር በተናገርንበት አንቀጽ ‹‹ተረክበት ጽንስተ እመንፈስ ቅዱስ፤ በግብረ መንፈስ ቅዱስ ጸንሳ ተገኘች›› ማቴ1÷18 ማለታችን በማይመረመር ግብር በረቂቅ ሥልጣን ጸነሰች ለማለት ነው እንጅ በእውነቱ በኅቱም ድንግልና ጸንሶ በኅቱም ድንግልና እንዲወልዱ ማድረግ የመንፈስ ቅዱስ ብቻ ግብር ነውን? የአብ የወልድ ሊሆን አይችልምን? ያልን እንደሆነ ነገሩ እንደዚያ አይደለምና ማስተዋል ይገባል።

በሌላ ወንጌል ላይጌታችን ሲያስተምር ‹‹ዘኢተወልደ እማይ ወእመንፈስ ቅዱስ...›› ዮሐ 3÷6 ይላል መወለድ ከመንፈስ ቅዱስ ብቻ ነውን

Generated by CamScanner from intsig.com

ስለመንፈስ ቅዱስ መናገሬ ነው›› (ሃይ. አበ. ጎርጎርዮስ) ብሎ መናገሩ ስለዚህ ነው።

ታዲያ እንዲህ ከሆነ አብን ቀባዒ ለማድረግ ምን ምክንያት ሊኖረን ይችላል ምክንያቱም እግዚአብሔር የሚለው ስም የአብ ልዩ ስም አይደለምና ነው። ወልድም በዚህ ስም ይጠራበታል ሥራ 20÷28፤ ከዚህ የተነሣ የብሉይ ኪዳን መምህራን ‹‹በእንተዝ ቀብዓከ እግዚአብሔርናከ አምላክናከ፤ ስለዚህ እግዚአብሔርነትህ አምላክነትህ አከበረህ›› ብለው ንባቡን አቅንተው ይተረጉማሉ። እንዲህማ ካልሆነ አምላክከ ስለሚል እርሱ አምላክ አይደለም ሌላ አምላክ አለው ሊያሰኝብን አይደለምን ይህም ከመናፍቃን ይቀላቅለናል መናፍቃን ቅዱስ ጳውሎስ ‹‹ የኢየሱስ ክርስቶስ አባትና አምላክ›› ያለውን ይዘው ከፍጡራን በላይ ከፈጣሪ በታች ሊያደርጉት ይሻሉና ነው።

ሌላ እንጨምር፦ ከዚህ የተሻለ ያስረዳልናል ብለው የሚጠቅሱት ‹‹እግዚአብሔርም የናዝሬቱን ኢየሱስን በኃይል በመንፈስ ቅዱስ ቀባው›› ሥራ 10÷38 የሚለውን ነው። አሁንም እግዚአብሔር ብሏል እንጅ አብ እንዳላለ ልብ አድርጉልኝ፤ ለዚህ መልስ እንዲሰጠን ቅዱስ ቄርሎስን እንጥራ ትቤ ጥበብን ለአርዮሳውያን በተረጎመበት ድርሳኑ ‹‹ጥበብ እግዚአብሔር ፈጠረኝ አለች እንጅ አብ ፈጠረኝ አላለችም ጥበብ የተባለ ወልድ ስለ አባቱ በልዩ አካል ሊናገር ሲወድ አባቱ ብሎ ለይቶ ይጠራዋል እንጅ እንዲህ ብሎ አያውቅም እና›› (ሃይ.አበ ምዕ 76) በማለት ይህ በአንዲት መለኮታዊ ጥበብ የተከናወነ መሆኑን ያስረዳልናል፡

፡ ይህም እንደዚያ ያለ ነው እግዚአብሔርነቱ ያከበረው መሆኑን የሚገልጥ ነው።

በሌላ አንቀጽ ላይ ይህን የተናገረው ቅዱስ ጴጥሮስ ‹‹እግዚአብሔር የናዝሬቱን ኢየሱስን ከሙታን መካከል ለይቶ አሥነሳው›› ሥራ 2÷32 በማለት ሞትን ረግጦ የተነሣውን ጌታ እንደ አልዓዛር እንደ ወልደ መበለት አስነሣ ይሻለታል፤ ጌታ ስለራሱ ሲናገር ‹‹አፍርሱት በሦስተኛው ቀን አሥነሳዋለሁ›› ዮሐ 2 ብሎ የተናገረውን ዘንግቶ ይመስላችኋል? እንደዚያ አይደለም እግዚአብሔርነቱ አሥነሳው ለማለት ነው እንጅ። በእርግጥ ይህን እግዚአብሔር ቀባው ስላለ ለአብ ሰጥተን የምንናገር ከሆነ ይህንንም እግዚአብሔር አብ አሥነሳው ማለት ይኖርብናል ማለት ነው።

ይልቁንስ በመንፈስ በኃይል የሚሉት ቃላት ሊተረጎሙ የሚገባቸው ናቸው፤ በቅዱሳት መጻሕፍት በፍጡራን አእምሮ ተመራምረን ፍለጋውን ያጣነውን ነገር የመንፈስ ቅዱስ ሥራ ማለት የተለመደ ነገር ነው። የጽንሱን ነገር በተናገርንበት አንቀጽ ‹‹ተረክበት ጽንስተ እመንፈስ ቅዱስ፤ በግብረ መንፈስ ቅዱስ ጽንሳ ተገኘች›› ማቴ1÷18 ማለታችን በማይመረመር ግብር በረቂቅ ሥልጣን ጸነሰች ለማለት ነው እንጅ በእውነቱ በኀቱም ድንግልና ጸንሶ በኀቱም ድንግልና እንዲወልዱ ማድረግ የመንፈስ ቅዱስ ብቻ ግብር ነውን? የአብ የወልድ ሊሆን አይችልምን? ያልን እንደሆነ ነገሩ እንደዚያ አይደለምና ማስተዋል ይገባል።

በሌላ ወንጌል ላይ ጌታችን ሲያስተምር ‹‹ዘኢተወልደ እማይ ወእመንፈስ ቅዱስ...›› ዮሐ 3÷6 ይላል መወለድ ከመንፈስ ቅዱስ ብቻ ነውን

Generated by CamScanner from intsig.com

ከመንፈስ ቅዱስ ብቻ ተወልደን የምንወርሳት የመንፈስ ቅዱስ የተለየች መንግሥት አለችውን? ያሉ እንደሆነ በአንዱ የሁሉን መናገር ነው እንጅ ነገሩስ ከዚያ የተለየ ነው:: በዚያውም ላይ በፀዳለ መንፈስ ቅዱስ ከማየ ዮርዳኖስ የምንወለደው ልደታችን በዕይን አይተነው በጆሮችን ሰምተነው ልናረጋግጠው የማንችለው ረቂቅ በመሆኑ መንፈስ ቅዱስን ለይተን ልናነሣ ችለናል:: አብ ብለን ቀዳማዊነቱን፣ ወልድ ብለን ደኃራዊነቱን እና ያለ እርጅና የሚኖር ሐዲስ መሆኑን እንደገለጥን መንፈስ ቅዱስ ብለን ደግሞ ልዩ ረቂቅ መሆኑን የምንገልጥበት ስም ስለሆነ ነው::

‹‹መንፈስእግዚአብሔር ዘላእሌየ ዘበእንቲአሁ ቀብዓኒ.........፤ ኢሳ በሕልውናየ ያለ መንፈስ ቅዱስ ስለከዊነ ትስብእት ያዋሐደኝ.... ኢሳ 61÷1 ብሎ የተናገረውን ወንጌላዊ ስለክርስቶስ የተነገረ ነው ብሎ ወስዶታል ሉቃ 4÷19 ይህም ቅድም ካየናቸው የተለየ እሚያደርገው ዘላእሌየ ማለቱ ብቻ ነውዘላዕሌየ ብሎ መናገር ለሥጋ የሚገባው እንዳልሆነ ሁላችሁም ታውቁልኛላችሁ ይህን ማለት ለቃል ብቻ ይገባዋል እንጅ ምክንያቱም ከተዋሕዶ በፊት ሥጋ የመንፈስ ቅዱስን ህልውና በባሕርዩ ገንዘብ አላደረገምና:: ታዲያ መንፈስ ቅዱስ አከበረው የምንል የለበሰውን ሥጋ ነው እንጅ አካላዊ ቃልን አንልም የሚሉን ሰዎች ይህን ምን ይሉታል፤ ቃልን አከበረው እንዳይሉ ከሦስቱ አካላት አንዱ አንዱን ሊያከብረው እንደማይችል ቅድም ተነጋግረን ጨርሰናል፤ ሥጋን ነው እንዳይሉ ዘላዕሌየ አለባቸው መንፈስ ቅዱስ በሥጋ ሕልውና የነበረ አይደለምና::

እንዲያው ለመሆኑ መንፈስ ቅዱስ አከበረው ሲሉ በአካል ነው በጸጋ ቢባሉ ምን ይላሉ በጸጋ ነው እንዳይሉ ይህ ለሐዋርያትም በጽርኃጽዮን ተፈጽሞላቸዋል ሥራ 2÷1 በዚያውስ ላይ መች በጸጋ ሕይወት እሚኖር ክርስቶስ ተሰበከልንና፤ በአካል ነው እንዳይሉ መንፈስ ቅዱስም ሥጋ ለበስ ያሰኝባቸዋል:: እጨጌ በትረ ጊዮርጊስ ጎንደር ላይ ከተደረገ ጉባኤያት በአንዱ መናፍቁን ኤዎስጣቴዎስን አንድ ጥያቄ ጠይቀውት ነበር ‹‹ሃይማኖትህ ምንድነው? አሉት ቅባት ነው አለ ቅብዓት ምን ማለት ነው? አሉት ቅብዓት ማለትን ሲያብራራው ክብር ማለት ነው አለ፤ ማንን አከበረ?ሲሉት መንፈስ ቅዱስ ሥግው ወልድን አከበረው አላቸው በጎድረት ነው? በተዋሕዶ? አሉት በጎድረት ነው እንዳይል የጸጋ ልጅ በተዋሕዶ እንዳይል መንፈስ ቅዱስ ሥጋ ለበሰ ሞቶ ተሰቀለ የሚያሰኝበት ሆኖ ሲሽመደመድ ጌታ በቅዱስ ወንጌል ‹‹አነ እቄድስ ርእስየ፤ እኔ ራሴን እከብራለሁ›› ዮሐ 17÷19 ብሎብሃል ብለው አውግዘው ለይተውታል:: በጥሬ ንባቡ 3ኛ ቀብዐ የሚለው ግስ አዋሐደ ተብሎ ስለሚተረጎም ነው:: በጥሬ ንባቡ ቀብዓ ቀባ አከበረ ተብሎ የሚተረጎም ሲሆን በቅዳሴ መጻሕፍት ግን ቀብዓ ቀባ አከበረ ተብሎ የሚተረጎም ሲሆን በቅዱሳት መጻሕፍት ግን ቀብዓን አዋሐደ ብለን እንተረጉመዋለን አባ ጊዮርጊስ ዘጋስጫ በአርጋኖን ድርሰቱ ‹‹ዘተቀባዕከ ሥጋሃ ለማርያም፤ የማርያምን ሥጋ የተዋሐድህ›› ብሎ ያመሰግናል:: እንዲህ ማለቱ ቀብዐ የሚለውን ግሥ አዋሐደ ብሎ ተርጉሞ ነው እንጅ በቁሙ ቀብዐ አከበረ ተብሎ ይተርጎም ቢባል ምንም ትርጉም ሊኖረው አይችልም:: በእርግጥ የቅኔ መምህራን ቀደም ሲል የጠቀስነውን ‹‹መንፈስ እግዚአብሔር ዘላእሌየ ዘበእንቲአሁ ቀብዓኒ›› የሚለውን ለከዊነ ትስብእት ያዋሐደኝ ብለው ይተረጉሙታል የሐዲስ

Generated by CamScanner from intsig.com

ኪዳንም ሆነ የብሉይ ኪዳን ትርጓሜ መምህራንም እንደ ባለቅኔዎቹ በዚህ ሀሳብ ይስማማሉ። ለምሳሌ ኢሳ 61÷1 እና ሉቃ 4÷19 ያሉ አንድምታ ትርጓሜዎችን መመልከት ይቻላል።

ስለዚህበግብረ ሐዋርያት ቅዱስ ጴጥሮስ ‹‹ላእለ ቅዱስ ወልደከ ዘቀባዕካሁ፤ በቀባኸው ቅዱስ ልጅህ ላይ.....›› ብሎ መናገሩ ቀብዐ አዋሐደ ተብሎ ስለሚተረጎም ነው።

ቅብዓት እና በዓለ ልደት

በቤተ ቅብዓት የፆመ ነቢያት ጉዳይ ከመነሻውም ከመድረሻውም አከራካሪ ጉዳይ ነው የመነሻውን ነገር ለጊዜው እንተወውና መድረሻውን በቤተ ክርስቲያናችን ቀኖና መሠረት በሦስቱ ወንጌላውያን በማቴዎስ በማርቆስ በሉቃስ በታሕሳስ 29 የምናከብር ሲሆን በዘመነ ዮሐንስ ግን በ28 እንድናከብር ቀኖና ያዝዘናል። ነገር ግን የቅብዓት እምነት ተከታዮች በ29 እንጅ በ28 ልናከብር እንደማይገባ ጽፈውልናል።(ወል.አብ ገጽ 301)ምክንያታቸውንም ሲገልጡ ይህን ሀሳብ ያመጡ ሀሳዊ ሚናስና እንድራያስ ናቸውየሚል ነው።

አለቃ ኪዳነ ወልድ ክፍሌም በመዝገበ ቃላታቸው በአፄ አምደ ጽዮን ዘመነ መንግሥት የተነሱት እነዚህ ከላይ የጠቀስናቸው ሰዎች እንደጀመሩት እና በንጉሡ ትእዛዝ እንደተስፋፉ ይናገራሉ (መጽ. ሰዋ. ወግ. ወመዝ. ቃላ. ሐዲ/ በአለቃ ኪዳነ ወልድ ክፍሌ) ነገሩ ግን እውነት አይመስልም ምክንያቱም

1ኛ በወቅቱ ንጉሡ አምደ ጽዮን በቤተ መንግሥት ግብረ በላዎች ከፉ ምክር ተታለው የእንጀራ እናታቸውን በማግባታቸው እና ልደትን በሃያ ስምንት ባለማክበራቸው በወቅቱ ከነበሩ የቤተ ክርስቲያኒቱ አባቶች ጋር በተለይም ከአቡነ ፊልጶስ ጋር ይጣሉ እንደነበር እና እሳቸው እጅግ አድርገው ይገሥጿቸው እንደነበር ገድለ ፊልጶስ ይናገራል እና ነው። እንዴት በዚህ ቀን አላከብርም ብሎ ብዙ እንዳሰቃያቸው ገድሉ እየተናገረ አዲስ የተጀመረው በዚያ ዘመን ነው ይባላል።

2ኛ ከዚህ ከተጠቀሰው ዘመን በፊት በመጀመሪያው መቶ ክፍለ ዘመን በተጻፉ መጻሕፍት ተጽፎ መገኘቱ ነው። የሐዋርያት ሲኖዶስ አራት ክፍል አለው ከነዚያ አንዱ በሆነው ትዕዛዝ ሲኖዶስ በተሰኘው መጽሐፋቸው ‹‹ወኢይግበሩ ግብረ በእለተ ልደቱ ለእግዚእነ ወበበዓለ ኢጲፋንያ ወኢይግበሩ ካእበ በበዓለ ጌና ዘውእቱ ልደቱ ለእግዚእነ፤ ኢጲፋንያም ጌታችን በተወለደበት ምንም ምን ሥራ አይሥሩበት በበዓለ ልደት ነው›› ትዕ. 67 ብለዋል። በመጀመሪያ በዓለ ልደት ያለው 29 ነው ዳግመኛ በዓለ ጌና ዳግመኛ በዓለ ጌናንም ያክብሩ ይሄውም የጌታችን በዓለ ልደት ያለው ደግሞ 28 ነው።

ታዲያ ቤተ ክርስቲያን በዓለ ልደትን ስታከብር እንደ አንግዳ ደራሽ እንደ ውኃ ፈሳሽ አይደለም ከጥንት ከመሠረት ሲያያዝ የመጣ ትምህርተአበውን ምክንያት በማድረግ ነው እንጅ። የታኅሳስ 29 ስንከሳርም ‹‹እስመ አበዊነ መምህራነ ቅድስት ቤተ ክርስቲያን ተሰነዓወ. በምክሮሙ ከመ ይግበሩ በዓለ ልደት በክልኤቱ እለታት፤ ስለዚህም የቤተ

Generated by CamScanner from intsig.com

ክርስቲያን መምህራን በዓለ ልደት በሁለቱ እለታት እንዲከበሩ ተስማምተዋል›› ብሎ ያውጀልናል፡፡

ከአራት ዓመት አንድ ጊዜ በ28 እንድናከብር መታዘዛችን ስለምን ነው ቢሉ ልደት የሚውለው እለተ ምርያ በዋለችበት እለት ስለሚውል ነው፡፡ እለተ ምርያ ማለት የጳጉሜን አምስተኛዋ ቀን ስትሆን እለተ መድኃኒት፣ እለተ ስግር፣ እለተ ምጽዓት ማለት ነው፡፡ ይህችውም ነቢያት የጌታችንን መምጣት ተስፋ በማድረግ ያከበሩባት የአማናዊው በዓለ ልደት ጥላ/ምሳሌ አድርገው ያከበሯት እለት ናት፡፡ በዚያውም ላይ ዳግም ምጽዓቱ የሚዘከርባት እለት በመሆኗ ምክንያት ቀዳማዊ ምጽዓቱን ለዳግማዊ ምጽዓቱ አንጻር አድርገን እናከብራለን፡፡

አንዳንድ ሰዎች ይህ ሳይገባቸው በዓለ ልደትን ሁለት ጊዜ እንደምናከብር አድርገው የሚያስቡ አሉ፤ እኛ ግን ጌታችን የተወለደው በታኅሳስ 29 መሆኑን አንረሳም፤ እንዲያው ቀኖና በመሆኑ ዶግማ ባለመሆኑ አባቶቻችን የተሻለ ምሥጢር ስቧቸው የነቢያት ደጅ ጽናታቸው ይታሰብበት ዘንድ ነው እንጅ፡፡ ለጌታችን ሰው መሆንስ ምክንያቱ ማን ሆነና አልፈነው እንሄዳለን፤ ነቢያት በሠውት መሥዋዕታቸው በጸለዩት ጸሎታቸው አይደለምን፡፡ ስለዚህ እለተ ምርያን አነጻጽራ ቤተ ክርስቲያን በዓሉን ታከብራች፡፡

ባለማወቅም አንዳንድ ጊዜ የቅብዓት እና የተዋሕዶ መለያ አድርገው የሚወስዱት ሰዎች አሉ ነገሩ ግን እንደዚያ አይደለም በተዋሕዶ ከበረ ማለት እና በቅብዓተ መንፈስ ቅዱስ ከበረ ማለት የዶግማ ልዩነት ያለበት የምሥጢረ ሃይማኖት ተፋልሶ የሚታይበት ስለሆነ ነው እንጅ ይሄማ ቢሆን ልዩነታችን የቀኖና ስለሚሆን ይህን ያክል ሰፊ ባልሆነም ነበር፡፡ ዋናው ልዩነታችን የክብር መገኛው ምንድነው? ቅብዓት ወይስ ተዋሕዶ የሚል ነው ጥያቄው፡፡ ቤተ ክርስቲያናችን ምድራዊው ሥጋ መለኮታዊ ክብርን የባሕርይ ክብሩ አድርጎ የተቀበለው በተዋሕዶ ነው በማለት በተዋሕዶ ከበረ ትላለች፡፡

ከዚህ አልፈው አንዳንዶቹ ዋናው ልዩነታችን እንዲህ ሆኖሳለ አንድ ነን ለማለት ለማጠጋጋት ልዩነታችን በበዓላት እና በአጽዋማት ብቻ ነው ለማለት ልደት አንድ ቀን ዝቅ ካለ ግዝረትም ጥምቀትም አንድ ቀን ወደ ኋላ መመለስ ይገባቸዋል ብለው ይናገራሉ አለቃ ኪዳነ ወልድ በመዝገበ ቃላት የጻፉትን ይህን ሀሳብ የቆጋ ገዳም እንዳሳተመው በሚናገር የቅብዓቶች መጽሐፍ ውስጥ ተጽፎ አገኘሁት ነገርግን ልደትን ከግዝረት እና ከጥምቀቱጋር ምን ያገናኘዋል፤ ምክንያቱም ልደት እኮ በኩረ በዓላት ነው፤ የጌታችን ልደት የሰው ልጆች ሁሉ የልደት በዓል አይደል እንዴ፤ ብሉዩ አዳም በአዲሱ አዳም የተሰወጠበት ምድራዊው አዳም ከሦስቱ አካላተ መለኮት እንዳንዱ የሆነበት እና በዘባነ ኪሩብ ተቀምጦ ክብርና ምስጋናን የባሕርዩ አድርጎ የተቀበለበት እለት እኮ ነውጥምቀቱ ግዝረቱ ታሪክ ነው ልደቱ ግን መድኃኒት ነው፤ አይገናኝም በሏቸው እባችሁ፡፡

በዚያስ ላይ ነቢያት ደጅ ሲጠኑ የኖሩት ማንን ነው ልደቱን እንጅ ጥምቀቱን ግዝረቱን ሌላውንም ነው እንዴ፤ እኛም እያልን ያለነው ይህንኑ ነው ነቢያት ደጅ የጠኗት ይህች ታላቅ በዓል የመምጣቱን ነገር አስበው ያከብሩባት የነበረችውን እለተ ምርያን አንጻራዊ አድርጎ እለቱን

Generated by CamScanner from intsig.com

ጠብቆሊውል ይገባዋል ነው። ጥንተ እለቱን እንዳይለቅ ብለን ትንሣኤን ስቅለትን ጥንተ ቀኑን እንዳስለቀቅናቸው ማለት ነው።

የትንሣኤ የስቅለት ጥንተ እለት ዓርብ እና እሑድ ነው ጥንተ ቀናቸው ግን መጋቢት 27 እና 29 ነው፤ በዓላቱ የመዳናችን ፍጻሜ የተረጋገጠባቸውእንደመሆናቸው መጠን ተጠንቅቀን በቀመረ ድሜጥሮስ ተመርተን እለታቸውን ጠብቀን እናከብራቸዋለን። ጽንሰቱ ልደቱ የመዳናችን መጀመሪያ ሲሆን ስቅለቱ ትንሣኤው ደግሞ ፍጻሜው ነው። እኛም በልደት መንፈሳዊና በልደት ሥጋዊ የጀመርነውን ጉዞ የምናጠናቅቀው በትንሣኤ ነው በመካከሉ ሕይወታችን መስቀል አለበት።

ለብዙ ሰዎች አከራካሪ ሆኖ የሚታያቸው ከቅብዓት ጋር ስለሚያገናኙት ነው እንጅ እንደ ቀኖናማ ከሆነ ልደትን ብቻ እኮ አይደለም ትንሣኤንም ስቅለትንም ሌሎችንም ዐበይት በዓላት የምናከብራቸው በተውሳክ ጥንተ እለታቸውን እያስለቀቅን ነው። ቀኖና ስለሆነ በነዚህ ላይ ጥያቄ ያለው ማንም የለም በበዓለ ልደት ያለው ግን ከቅብዓት ጋር የተያያዘ ስለሆነ ሁላችንም ልናስተውል ይገባናል።

የአቡሻክር መምህራንም ዓመቱን ከአራት ከፍለው ለአራቱ ወንጌላውያን ያድሉታል እያንዳንዱ ወንጌላዊ ከአንዱ ዓመት ዘጠና አንድ እለት ከአሥራ አምስት ኬክሮስ ይደርሰዋል፤ የመጨረሻዋ ቀን ሰንበተ ሰንበታት ተብላ ትከበራለች የመጀመሪያው ወንጌላዊ የሚሸኝባት ቀጥሎ ያለውን ወራት የሚመግበው ወንጌላዊ ደግሞ አቀባበል የሚደረግባት የመሸጋገሪያ ቀን ናት። ለምሳሌ የመጀመሪያው ወንጌላዊ ማቴዎስ

ከመስከረም ጀምሮ ባሉት ሦስት ተከታታይ ወራት ምግብናውን የሚቀጥል ሲሆን ዘጠናው ቀናት የሦስቱ ወራት ድምር ውጤት ነው ከጳጕሜን ደግሞ አንድ እለት ከአሥራ አምስት ኬክሮስ ይደርሰዋል እንዲህ ሆኖ አሥራ ሁለቱም ወራት ለአራቱ ወንጌላውያንና ለአራቱ መገብተ አውራህ ከዋክብት ከተከፋፈሉ በኋላ ከጳጕሜን እንዲት ቀን ትተርፋለች ያች ቀን ለበዓለ ልደት ትሰጣለች በዚህ መሠረት ነው በዓለ ልደት ጳጕሜን አምስት ቀን የዋለችበትን እለት ጠብቆ ይውላል የምንለው።

በዚያውም ላይ ቅድስት ቤተ ክርስቲያን ማንኛውንም ቀኖና ሊያስተካክል ሥልጣን ያለው አካል አላት ይኸውም ቅዱስ ሲኖዶስ ነው፤ ቅዱስ ሲኖዶስ ላወጣው ሕግ ተገዥ ካልሆንን አንድ ልሳን አይኖረንም እና በተከፋፈለ ልሳን አንዲት ቤተ ክርስቲያን ልትኖረን አትችልምና ለቤተ ክርስቲያን አንድነት ቅድሚያ ልንሰጥ ይገባናል።

አንድ አንድ ጊዜ አጽራረ ቤተ ክርስቲያን እንዲህ አይነቱን አጋጣሚ እያስፋፉ የሚጠቀሙበት ይመስለኛል፤ አሁን የልደትን ጾም መነሻ አስመልክቶ በዘመነ ዮሐንስ በኅዳር አሥራ ሦስት ቅበላውን አድርገን ፃሙን በአስራ አራት ልንጀምር ይገባናል የሚሉ ወገኖችን እሰማለሁ እኔ ሌላ ምንም አልልም ከየት አገኙት ብቻ ነው ማለት የምፈልገው። ምክንያቱም በጉባኤ አልተማርነውም፤ በአራቱም ጉባኤያት ከሚነገሩ መጻሕፍት በአንዱ ስንኳ ተጽፎ አላገኘነውም፤ እነሱ እንደመከራከሪያ የሚያነሡት ፃሙን አርባ አራት መሙላት ፈልገን ነው ይላሉ፤ ነገር ግን

መነሻና መድረሻ እንጅ የቀናቱ ቁጥር አልተጻፈልንም ስለዚህ አርባ አራት ቀን እንድንፆም የሚያስገድደን ነገር የለም::

የዲማው ሊቅ መምህር ዘሚካኤል ይሁኔ የቀናቱን መገደል አስመልክቶ ስንጠይቃቸው እንዲህ ይሉን ነበር፤ እንደ ሥርዓት ሳይሆን እንደ ግል አስተያየት አንድ ቀን ወደ ኋላ ተመልሰን በአሥራ አራት ፆሙ የሚገባበት ቀን ቢሆን መልካም ነበር ግን ይሄን እንደ ሥርዓት አልልም ይሉን እንደነበር አስታውሳለሁ፤ ታዲያ እንዲህ ከሆነ እና አንድ ቀን ከጎደለብን አርባ አራቱን ቀን ስንከፋፍል፤ ሦስቱን ቀን ፆመ አብርሃም ሶርያዊ አንዱን ቀን ጋድ ነው ብለን ነበር እና አንዱ የጎደለው የማን ፆም ነው ስንላቸው የሚጎል ፆም የለም ረቡዕና አርብ በሌላ ፆም ላይ ተደርቦ ቢፆም ሳይፆም ቀረ ታጎለ እንደ ማይባል ሁሉ በዚህ ወቅትም ፆመ ጋድን ደርበን ስለምንፆመው ነው እንጅ የሚታጎል ፆም የለም ይሉን ነበር::

አሁንም ላሉ መምህራን ይህን ይዘው እንዲያስተምሩ እመክራቸዋለሁ፤ በቅዱስ ሲኖዶስያልፀደቀ በቀኖና ቤተ ክርስቲያን ያልታወቀ፤ የግል ነገር ይዘን ወደ መድረክ መውጣት አይገባም እባካችሁ የግል አስተያየት እና ቀኖና ለይተን ለሕዝባችን እናስተምር እላለሁ:: በእርግጥ ይህ ብቻ ሳይሆን ልደትና ጥምቀት ሰንበትን ተጠግቶ ሲውል የጋዱ ነገርም አንዳንድ ሰዎች መጽሐፍ ያልነካው የግልሀሳባቸውን እያስገቡ እንደፈለጉ እያደረጉት ይገኛሉ፤ የሁለት ቀን ጋድ በቤተ ክርስቲያናችን የቀኖና መጻሕፍት አይገኝም::

ፍትሐ ነገሥታችንም የሚያዝዘው «.......ድራሬ ልደት ወጥምቀት» ብሎ ነው (ፍት.መን.አን.15) ይሄ ማለት ዋዜማውን እንጅ የዋዜማ ዋዜማ እንድንፆም የሚያዝዝ አይደለም:: ከየት አገኛችሁት የሁለት ቀን ጋድ ሲሏቸው የሚጠቅሱት ወይ ስንክሳር ነው አልያም ማን እንደጻፈው እንኳን የማይታወቅ አባት የሌለው መጽሐፍ ነው፤ ስንክሳርም የታሪክ መጽሐፍ ነው ለታሪክ እንጅ ለሥርዓት ተጠቃሽ አይደለም በጣም እሚገርመኝ የመጻሕፍት መምሕራንም ስንክሳር ሲጠቅሱ ስሰማ ነው ለቀኖና ስንክሳር ይጠቀሳል!? ይገርማል አስፈላጊም እንኳ ነው ከተባለ የሥርዓት መጻሕፍቶችን ተከትሎ ማጠናከሪያ ልናደርገው እንችል ይሆናል እንጅ በሥርዓት መጻሕፍት የሌለውን ይዞ ከተገኘ ግን ሊታረም ይገባዋል እንጅ ልንጠቅሰው አይገባም እላለሁ::

በወንበር የተማርናቸው ከመምህራን የቀጸልናቸው መጻሕፍት በቂዎቻችን ናቸው ሌላው በነዚህ ሥር ካልሆነ መጽሐፍ ሊሆን አይችልም::

<u>ልዑል እግዚአብሔር ቤተ ክርስቲያናችንን ይጠብቅልን</u>

Generated by CamScanner from intsig.com